

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
 APARE SĂPTĂMÂNAL

Str. Șaguna 8

Sibiu

2 ex. (Of.)
 Asociațiunea pentru literatura română și
 cultura poporului român

Abonamentul:
 Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni
 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei, —
 Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe
 se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu,
 strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se
 refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor
 un șir pețit 10 Lei pentru odată, dacă se publică
 de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile
 se adresează **Administrației** ziarului Telegraful
 Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O ȘCOALĂ DE MISIONARE

Sub auspiciile Consiliului de Patronaj al operelor sociale, a luat ființă la Brașov-Stupini o Școală de misionare, în care vor fi primite deocamdată 50 eleve, majoritatea absolvente a șapte clase primare, precum și un număr restrâns de intelectuale. Candidatele cari se vor bucura de întreținere gratuită, vor trebui, printre altele, să aibă vârsta de 20—35 ani.

Știrea a apărut zilele trecute în organele noastre de presă, însoțită de deslușiri amănunțite asupra rostului acestei școli originale, fapt care ne-a determinat să întâmpinăm cu interes și cu simpatie proaspăta inițiativă a Consiliului de Patronaj. Iată, mai departe, temeiurile atitudinii favorabile pe care ne-am simțit obligați în conștiință s'o luăm față de plănuita Școală de misionare.

Noua instituție întinde să formeze elemente de elită, recrutate din lumea satelor noastre, cari vor fi sfătuitoarele mamelor române în materie de gospodărie, igienă și creșterea pruncilor. Alături de conducătorii firești ai satelor noastre, preotul și învățătorul, misionarele pe care vrea să le pregătească școala dela Brașov-Stupini vor fi răspunzătoare de starea sanitară a locuințelor, de ocrotirea orfanilor și a copiilor, în lipsa părinților plecați la munca câmpului, a invalizilor, a văduvelor, a săracilor și a bătrânilor, precum și de îndrumarea la medic din vreme și de vizitarea și îngrijirea bolnavilor.

Până aici, nu este nimic deosebit. Citim însă mai departe:

«Misionarele vor fi supuse aceluiaș regim în timpul școlii. O singură condiție este esențială: fiecare suflet să fie încălzit de o neșarmurită credință în Dumnezeu, un spirit desăvârșit de abnegație, de o hotărâre neștrămutată de a sluji neamului în orice împrejurare, în orice loc și în orice condițiuni».

«Misionarele nu vor fi un ordin religios. Dar ele vor rămânea sub o disciplină severă și vor face un legământ de-a se jertfi neprecupețit pentru biruința Crucii în sufletele oamenilor, pentru combaterea viciilor și păcatelor, pentru ridicarea țării prin puterea Evangheliei la un nivel moral demn de numele de creștin».

«Misionarele vor fi folosite întâi la sate, unde lipsurile sunt mai mari și mai urgente. Ele se vor identifica cu durerile și preocupările sătenilor, își vor organiza gospodăria model în mijlocul satului, pentru ca traiul și ființa lor să fie un exemplu».

Candidatele cu studii mai înalte vor trebui să se prezinte personal cu actele, pentru a fi selecționate cu multă prudență. Căci «de cele mai multe ori o cultură laică mai înaintată înăbușește în suflete acea credință simplă, puternică și neșovăitoare, gata să se supună lui Dumne-

zeu fără ambiții personale. În această mișcare nouă, cu un caracter integral religios, nu va putea fi de nici un folos o inteligență orgolioasă, care nu înțelege să pună totul la picioarele Mântuitorului. Ideea misionară, în decursul ultimului sfert de veac, a fost slujită la noi de mulți oameni de talent. Dar ea nu a reușit, deoarece a fost promovată ori de oameni ambițioși, dar lipsiți de convingere, ori de oameni luminați duhovnicește, dar orgolioși. Aceștia, nutriți la școli de gândire străină, au părăsit Biserica; ceilalți au renunțat, deoarece misionarismul nu este remuneratoriu ci numai jertfelnic».

Conducerea Școlii de misionare face un călduros apel către preoțime, rugând-o să îndrume elementele cele mai bune să urmeze cursurile ei. În concursul de primire, care a apărut zilele trecute, se precizează că vor avea întâietate acele candidate cari au activat în cadrul asociațiilor religioase din sânul Bisericii noastre strămoșești.

Recomandarea scrisă a preotului locului, este indispensabilă. Aceasta cu atât mai vărtos cu cât viitoarele misionare «vor lucra alături de preot». «Ele vor combate pe teren, printr'o temeinică cunoaștere a catehismului ortodox și a Sfintei Scripturi, răstăcirile sectare, cari pun așa de ușor stăpânire pe sufletul simplu și ignorant al femeilor dela țară».

Dar în afară de aceste clare amănunte asupra recrutării viitoarelor misionare și asupra misiunii lor ulterioare, mai avem trei motive cari ne fac să privim cu încredere și cu simpatie experiența ce se face la Brașov-Stupini. Iată-le:

1. «Mișcarea misionară pentru ridicarea femeii dela sate... nu înțelege să se abată dela învățăturile sfintei noastre Biserici ortodoxe și crede că reînvierea sufletească și morală a neamului se va face prin mijlocirea Bisericii noastre strămoșești». Așa citim în deslușirile oficiale cari au fost date publicității.

2. Școala în chestiune va funcționa în spațiosul local pe care-l ocupa până nu de mult «Institutul biblic» al sectei adventiste, fost pe vremuri la Târnăveni, de unde s'a mutat la Brașov-Stupini. Energica intervenție a preoțimii și intelectualilor brașoveni — despre care am scris și noi la timpul său — n'a rămas fără rezultat: cuibarul sectar din inima Țării Bârsei a fost desființat.

3. La cărma noiei Școli de misionare a fost rânduită Doamna Sanda I. Mateiu, a cărei temeinică pregătire este în deobște cunoscută. Femeie de o solidă cultură religioasă, însuflețită de un zel misionar excepțional și încercată organizatoare, Domnia Sa va crește — nu ne îndoim cătuși de puțin — o generație de devotate alinaătoare a suferințelor sociale cari bântue vremea noastră.

Mila Creștină

IV

Expresie vie a poruncii supreme a doctrinei Mântuitorului, porunca milei și înfăptuirea ei constituie un element integrant al esenței creștinismului și ca atare este autentic și specific creștin. De aceea mila creștină nu se poate confunda sau identifica cu nimic, la suprafață asemănător cu ea, din concepția sau practica laică. Nu poate fi milostiv, în accepțiunea plină și autentic creștină a cuvântului, decât acela care-i cu adevărat creștin.

Milostenia nu-i identică cu dreptatea, nici cu prosperitatea publică și cu ceea ce aparține la aceasta, nici cu compătımirea și nici cu binefacerea obștească. Evident, milostenia are o legătură deosebită și neschimbabilă cu fiecare din aceste forme ale ajutorului uman și anume: ea premerge dreptății și o plinește; ea dă prosperității publice stimularea exemplă și întregire; ea educă compătımirea și însufleștește, ridică și interiorizează binefacerea obștească.

Rostul dreptății este acela de a stabili ceea ce se datorează fiecăruia (în cazul nostru celor ce zac în suferințe și lipsuri) și dela cine, precum și de a purta grije ca fiecare s'ajungă la dreptul său și de a stabili și menține o justă ordine socială a bunurilor. Cu toate strădaniile ce le depune omenirea în numele acestei dreptăți sociale, mizeria e prezentă în lume, pauperismul în toate formele lui stăruie încă în ciuda atâtor eforturi titanice ale raționalismului organizatoric modern.

Înlăturarea milei din societate și credința că poate fi suplinită de o justă ordine socială, e o atitudine isvorită din încrederea prea mare în puterea de organizare socială a rațiunii umane, care uită că mizeria și cu ea necesitatea milosteniei va exista până va fi răul în lume.

Adevărat, dreptatea e fundamentul existenței noastre, dar nu se poate realiza deplin și spiritul nostru tânjește mereu după dreptate, după sfânta dreptate. Pe lângă aceasta, viața socială nu poate trăi numai din dreptate. Ea-i uneori prea aspră și prea grea de purtat. Aparatul statului trebuie să calculeze, să cruțe și să trieze ajutoarele sale după ceea ce e mai presant. Mai mult decât face dreptatea, poate numai iubirea creștină și fiica ei bună: mila, care completează și plinește dreptatea. Pentrucă problema socială nu-i numai o chestiune de tehnică și de dreptate, ci mai ales o problemă de duh și de iubire. Cu cât iubirea va inspira și anima mai mult rânduelile sociale, cu atât societatea se va dura în forme de organizare mai drepte și mai bune. Propășirea vieții sociale e condiționată nu numai de progresul dreptății, ci mai ales de acela al iubirii. Dacă formula ideală

a vieții sociale este și trebuie să fie o icoană cât mai deplină posibil a comuniunii din ceruri (Dumnezeu este o îmbinare armonică și tainică a dreptății cu iubirea), atunci ea se poate realiza numai printr'o dreptate inspirată și alimentată de iubire.

Mila nu se confundă nici cu îngrijirea săracilor care tinde să înlăture numai lipsurile și suferințele fizice, ci ea oblađuște și sufletul omului.

Mila creștină e înrudită și cu dărnicia sau generozitatea. Darnicul posedă o oarecare libertate față de avutul său, el poate ușor să se detașeze de el și să-l întrebuințeze bine. Dar..., o face aceasta de multe ori — dacă nu întotdeauna — de dragul laudelor din partea lumii. Fapta lui este oarecum o acțiune naturală a prisosului, care și gustă plăcerea în a da. Desigur, e mult față de egoism și sgârcenie, dar nu e milă creștină. Ceea ce o distinge mult de veritabila milă e simpatia și uneori chiar patima față de publicitate (anunțuri în public), uitând că una din legile fundamentale ale împlinirii milei creștine este discreția.

Mila creștină este în fond iubire creștină, este un fruct al poruncii centrale a creștinismului: iubirea de Dumnezeu și de aproapele. Ea e o poruncă expresă a iubirii și una din formele înfăptuirii ei.

Mila creștină este în primul rând un produs al iubirii de Dumnezeu, care este reprezentat prin săraci, căci cu ei s'a identificat Mântuitorul: «Amin grăiesc vouă: întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai mei prea mici, mie mi-ați făcut» (Mat. 25, 40). În baza acestei identificări mistice a lui Hristos cu cei săraci, în fiecare nenorocit trebuie să vedem pe Hristos, în lipsurile și suferințele lor pe acelea ale lui Hristos, în lacrimile lor, lacrima de sânge a Mântuitorului. Cugetarea și simțirea patristică a desprins din plin sensul adânc și bogat al acestei identificări a Mântuitorului cu fiecare sărman; iată bunăoară ce spune sf. Ioan Hrisostomul despre Hristos: «Nu i-a fost deajuns a răbda crucea și moartea. El a voit să devină sărac, călător, cerșetor și gol, a fi aruncat în închisori și a suferi infirmități, ca aceasta cel puțin să te miște. Dacă tu nu-mi dai nimic pentru durerile mele — zice El — ai milă de mine pentru sărăcia mea, boalele mele să te înduplece, lanțurile mele să te înmoaie. Eu nu-ți cer nimic costisitor, ci pâine, un acoperământ, cuvinte mângăitoare». Identificarea Mântuitorului cu cei săraci e și mai vădit mărturisită când zice: «Voiți să vă aduc în față pe Hristos, căruia îi este foame, El care e gol, care pretutindeni e prizonier și înlân-

